

27 januari

Author : Mikael

Den 27 januari 1945, för exakt 70 år sedan, anlände *Sovjetunionens* röda arme till den polska staden *Oświęcim* strax väster om *Krakow*. Utanför staden mötte de sovjetiska trupperna *KZ Auschwitz*, ett av *nazitysklands* värsta *förintelseläger*. Kvar i lägre fanns då 7000 fångar, som var så sjuka att de inte kunnat flyttas från lägret. Soldaterna beskrev dem som vandrande lik. När de sovjetiska styrkorna anlände hade över 60 000 fångar flyttats från lägret i vad som kom att gå till historien som dödsmarscher, där fångarna fick gå till döds eller blev mördade, på vägen till andra koncentrationsläger. Tiotusentals dog på vägen från Auschwitz.

Syftet med Auschwitz var till en början att ha ett läger för politiska fångar, men i takt med att syftet med den tyska politiken allt mer flöt över i en renodlad strategi att utrota det judiska folket fick Auschwitz en roll av *förintelseläger*.

1941 byggdes gaskammare i Auschwitz och utökades snart med lägret *Birkenau* där ytterligare gaskammare och krematorier för de döda kropparna. Auschwitz blev centrum för utrotningen av de judiska folket. De som var i skick att arbeta utsattes för arbete under slavförhållanden. Läkaren *Joseph Mengele* utförde fruktansvärda experiment på fångarna. Från att opereras utan bedövning, till att amputeras och få ögon bortbrända med syra osv.

När lägret befriades hittade ägodelar, klockor, kläder, skor och hår. Nästan 2000 kilo hår. Sorterat, vägt och redo att säljas.

I Auschwitz mördades 1,1 miljon människor. Av dessa var 90% judar. När lägret gick på högvarv kunde över 4000 människor om dagen mördas. Totalt mördades fler än 11 miljoner människor under *förintelsen*.

Över 8000 jobbade i Auschwitz under dess verksamhet. Under rättegångarna 1963-65 åtalades 22 personer. Kommendanten *Rudolf Höss* flydde men greps 1946 och dömdes till döden. Han hängdes i Auschwitz den 16 april 1947.

Källor:

Bruchfeld, Stéphane & Levine, Paul A., *-om detta må ni berätta-: en bok om förintelsen i Europa 1933-1945*, Regeringskansliet, Stockholm, 1998

Nationalencyklopedin, Auschwitz, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/auschwitz>, hämtad 2015-01-26

Friedländer, Saul, *Tredje riket och judarna. D. 2, Utrotningens år, 1939-1945*, Natur & kultur,

Stockholm, 2010

<http://www.levandehistoria.se/fakta-om-forintelsen/forintelsen/forintelselager/auschwitz-birkenau>

http://sv.wikipedia.org/wiki/Auschwitz#R.C3.B6da_Arm.C3.A9n_n.C3.A4rmar_sig_och_l.C3.A4gret_evakueras

<http://www.svtplay.se/video/2626598/night-will-fall/night-will-fall-avsnitt-1>

http://www.svd.se/kultur/tank-om-jag-inte-kan-grata_4274503.svd

<http://sv.wikipedia.org/wiki/F%C3%B6rintelsen>